

KOMUNÁLNY manažment 2010,
23. september 2010, Piešťany

Tretie desaťročie samosprávy. Ako ďalej?

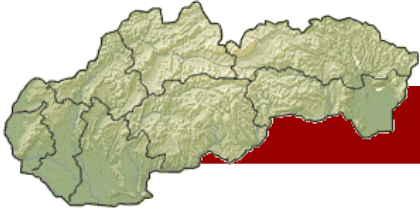
Marián Minarovič,
Generálny sekretár Únie miest Slovenska

TREND > konferencie

KOMUNÁLNY manažment 2010, 23. september 2010, Piešťany

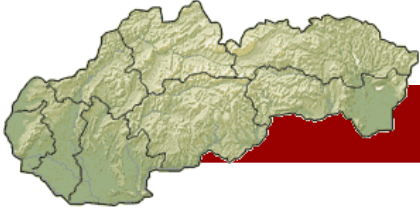

Reforma sa neskončila

- ✓ 20 rokov od zahájenia reformy verejnej správy
 - východiská pre reformu
- ✓ Úloha a postavenie miest a ich predstaviteľov
 - pri formovaní základných cieľov
 - vyplývajúcich zásad a kritérií
 - v historickom kontexte

KOMUNÁLNY manažment 2010, 23. september 2010, Piešťany

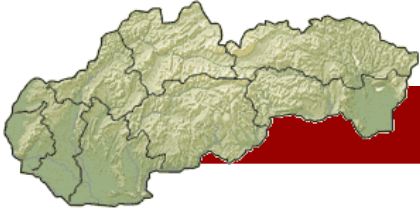
Východiská

✓ Stav krajiny po novembri 1989

- zdevastované životné prostredie – pôvodná i kultúrna krajina
- zdeformovaná forma osídlenia a narušená identita sídiel
- výrazné medziregionálne i vnútroregionálne disparity
- nevhodná forma a štruktúra verejnej správy a územnosprávneho členenia
- výrazné narušené sociálne, kultúrne i právne vedomie obyvateľstva

KOMUNÁLNY manažment 2010, 23. september 2010, Piešťany

Hlavné ciele

- nový politický, hospodársky a legislatívny rámec (systém)
- horizontálna i vertikálna del'ba moci a zodpovednosti
- účasť občanov na správe vecí verejných

KOMUNÁLNY manažment 2010, 23. september 2010, Piešťany

Vyplývajúce zásady a kritéria pre reformu

- racionalizácia
- decentralizácia
- subsidiarita
- demokratizácia
- modernizácia
- kontinuita a efektivita

**KOMUNÁLNY manažment 2010,
23. september 2010, Piešťany**

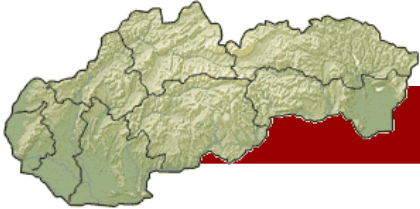
Úloha miest v historickom kontexte

- **Mesto - centrum a budúcnosť demokracie**
- **Mesto - skutočné centrum regiónu**
- **Mesto - efektívna správa vecí verejných**

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Mesto – centrum a budúcnosť demokracie

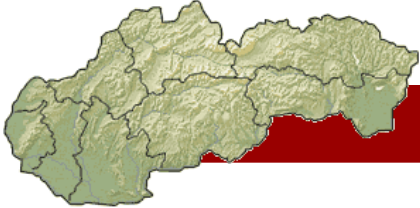
- Demokracia vznikla v mestách – v mestských gréckych štátoch 1000 rokov pred Kristom.
- Po zániku antickej civilizácie mestá postupne opäť nadobudli stratenú silu a význam – stali sa centrami obchodu a služieb pre obyvateľov širokého okolia.
- V renesancii sa stali ohniskami vzdelania, kultúry, financií, rozvoja
- V 19. storočí sa stali centrami technického pokroku, v 20. storočí sústredenej výroby, verejnej správy, sociálnej infraštruktúry.

TREND > konferencie

KOMUNÁLNY manažment 2010, 23. september 2010, Piešťany

Mesto 21. storočia – skutočné centrum regiónu

- Centrum ekonomického, kultúrneho a duchovného rozvoja
- Najväčší zamestnávateľ v regióne
- Odberateľ a poskytovateľ služieb a tovarov na miestnej a regionálnej úrovni
- Centrum investičného a podnikateľského prostredia, ktoré vytvára a stabilizuje pracovné príležitosti

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Mesto – centrum rozvoja – efektívna správa vecí verejných

Z hľadiska historického kontextu i aktuálnych potrieb, s cieľom zvýšiť kvalitu života obyvateľov miest a spádových regiónov, bolo nevyhnutné:

- Uskutočniť reformu verejnej správy a súvisiace reformy pri rešpektovaní úlohy miest ako centier regiónov
- Zabezpečiť trvalú finančnú hospodársku stabilitu a suverenitu územnej samosprávy

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Únia miest Slovenska

vznikla s cieľom, aby mohli mestá plniť svoju historickú úlohu na prahu a počas 21. storočia, bolo potrebné vytvoriť

➤ spoločný priestor

- pre výmenu skúseností a informácií
- pre vzájomnú podporu a tvorivý dialóg

➤ spoločný rámec

- pre formovanie, deklaráciu a presadzovanie spoločných cieľov
- pre vytváranie partnerských vzťahov na miestnej, regionálnej, národnej i celoeurópskej úrovni, najmä pri obnove, ochrane a TUR životného prostredia a kultúrneho dedičstva

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Čo sme spoločne s ďalšími partnermi z verejnej správy, tretieho sektora i odbornej sféry dosiahli:

- bol dobudovaný ústavný, legislatívny, politicko-spoločenský a hospodársky rámec
- v dvoch etapách bola uskutočnená decentralizácia kompetencií verejnej správy
- bola uskutočnená fiskálna decentralizácia
- boli uskutočnené súvisiace reformy

KOMUNÁLNY manažment 2010, 23. september 2010, Piešťany

Čo sa nám napriek sústredenému úsiliu nepodarilo presadiť pri reforme verejnej správy:

- rešpektovanie prirodzenej geografickej, hospodársko-sociálnej a kultúrnej regionalizácie a výraznejší akcent na úlohu miest ako centier regiónov
- efektívnu medziobecnú spoluprácu a realizáciu komunálnej reformy
- odstránenie vysokej miery delených kompetencií a uskutočnenie systémovej realizácie a financovania preneseného výkonu štátnej správy
- nedoriešené vysporiadanie vlastníckych práv k nehnuteľnostiam

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Po vstupe Slovenska do OECD a Európskej únie:

- nadobudli regióny a ich prirodzené centrá na význame
- napriek uvedeným deficitom, uskutočnené reformy naštartovali dynamický ekonomický a hospodársky rast, ktorý pomáhal stabilizovať i vlastné príjmy územnej samosprávy
- národný program ŠF EÚ i ďalších finančných mechanizmov i napriek našim významným výhradám aspoň čiastočne umožnil samosprávam riešiť obrovský prevádzkový, investičný a modernizačný dlh v oblasti technickej a sociálnej infraštruktúry, občianskej vybavenosti i dopravných systémov

TREND > konferencie

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Finančná, hospodárska, sociálna a energetická kríza:

- na XVII. sneme Únie miest sme si schválili programové priority
 - zavrieť reformu a modernizáciu verejnej správy a uskutočniť komunálnu reformu.
 - prehĺbiť a posilniť finančnej a hospodárskej nezávislosti samosprávy úpravou fiskálnej decentralizácie a zvýšením podielu vlastných príjmov
 - naďalej presadzovať a uplatňovať etické princípy, transparentnosť a potierať všetky prejavy korupcie a klientelizmu
 - zvýšiť výkonnosť územnej samosprávy prostredníctvom racionalizácie organizačnej štruktúry a širokým uplatňovaním informačných technológií
 - zabezpečiť efektívny a profesionálny výkon verejnej správy prostredníctvom trvalého rozvoja ľudských zdrojov a realizácie Programu kvality

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Finančná, hospodárska, sociálna a energetická kríza:

Nedávny XIX. snem prijal vyhlásenie k hospodárskej a finančnej kríze

➤ **v ktorom vyzval samosprávy**

- k úsporným a racionalizačným opatreniam bez dopadu na kvalitu poskytovaných služieb a bez výrazného zvyšovania miery zadĺženia
- k aktívnemu uplatňovaniu rozpočtových kapitálových výdavkov na projekty miestneho rozvoja s akcentom na zvýšenie energetickej efektívnosti a podporu podnikateľských aktivít s pridanou hodnotou

➤ **v ktorom vyzval vládu, odbornú i občiansku verejnosť a ďalších partnerov**

- na spoločný dialóg a identifikáciu najvhodnejších riešení a opatrení
- vzájomnú koordináciu spoločného úsilia

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Summit miest

Dňa 26.8.2009 sa v Bratislave uskutočnilo spoločné plenárne zasadnutie Únie miest Slovenska, Združenia K8, KPM SR za účasti ďalších partnerov z akademickej, podnikateľskej i spoločenskej sféry a prijal spoločné vyhlásenie.

➤ v ktorom opätovne vyzýva

- k účinným opatreniam a vzájomnej koordinácii všetky subjekty a úrovne verejnej správy
- a upozorňuje na ohrozenia pre územnú samosprávu i celú krajinu

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Hlavné ciele systémových opatrení – odstrániť ohrozenia pre samosprávu i celú krajinu:

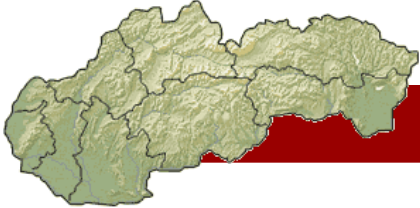
- Prehlbovanie deficitu miestnych samospráv v roku 2010 až 2012
- Obmedzenie, resp. znemožnenie čerpania zdrojov z programov EÚ a ďalších finančných mechanizmov
- Nebezpečie úplnej hospodárskej a finančnej insolventnosti a následného zavedenia nútenej správy
- Negatívne dopady na zamestnanosť v jednotlivých sídlach a regiónoch s následným priemetom do:
 - zvýšenia sociálnych výdavkov štátu
 - zníženia daňových a odvodových príjmov štátneho rozpočtu

TREND > konferencie

KOMUNÁLNY manažment 2010, 23. september 2010, Piešťany

Summit miest – Odozva:

- väčšina územných samospráv pozitívne reagovala a opakovane uplatnila úsporné a racionalizačné opatrenia
- aktívne sa zapájal i súkromný sektor, odborná i občianska verejnosť
- výkonná i zákonodarná moc nereagovali

KOMUNÁLNY manažment 2010, 23. september 2010, Piešťany

Ako ďalej?

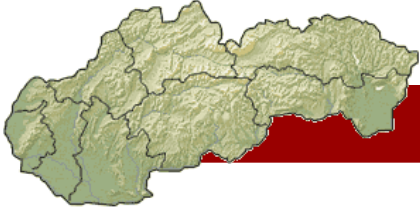
Nedávny XX. snem Únie miest Slovenska prijal zásadný dokument:

„Osembodový program 30 odporúčaní pre pokračovanie decentralizácie“

- v ktorom vyzval politické subjekty i novo sformovanú vládu k súboru opatrení a permanentnému vzájomnému dialógu a súčinnosti pri realizácii

KOMUNÁLNY manažment 2010, 23. september 2010, Piešťany

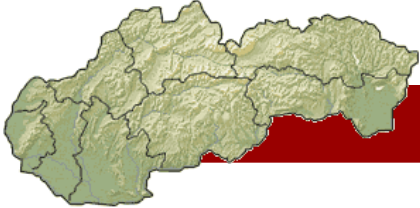
Osembodový program 30 odporúčaní pre pokračovanie decentralizácie

- Pokračovať v decentralizácii všetkými formami
- Posilniť finančnú autonómiu územných samospráv
- Uskutočniť komunálnu reformu a zmeny v územnosprávnom usporiadaní
- Uskutočniť zmeny v správnom konaní a správnom súdnictve
- Posilniť protikorupčné mechanizmy
- Uskutočniť zmeny volebných systémov
- Realizovať modernizáciu verejnej správy
- Podporiť miestny a regionálny rozvoj

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Z hľadiska aktuálnej situácie sa ako najdôležitejší bod javí:

➤ posilnenie finančnej autonómie územných samospráv

- 100 % výnosu DPFO zo závislej činnosti rozdeliť obciam
- 100 % výnosu DPFO z podnikateľskej činnosti ponechať v sídle podnikateľa
- Základ dane z nehnuteľnosti určiť na základe trhového ocenenia
- Zaviesť poplatok za využívanie miestnych komunikácií na parkovanie
- Zaviesť nový poplatok za rozvoj
- Zachovať daň za poľnohospodársku pôdu
- Zaviesť podiel VÚC na výnose z dane z príjmu právnických osôb
- Zaviesť dotáciu pre VÚC zo ŠR pre zabezpečenie regionálneho rozvoja a zriadenie regionálneho krízového fondu

KOMUNÁLNY manažment 2010,

23. september 2010, Piešťany

Spoločné problémy – spoločné riešenia:

➤ Súčasná vláda pozitívne reagovala

- a mnohé z osembodového programu 30 odporúčaní zaradila do vládneho programu, čo prezídium Únie miest vo svojom vyhlásení zo dňa 28.7.2010
- na nedávnom prvom oficiálnom prijatí delegácie prezídia Únie miest Slovenska predsedníčkou vlády SR, pani Iveta Radičová potvrdila doterajší ústretový prístup a pochopenie pre vážne problémy územných samospráv i súvislosti z možných dopadov na celkovú hospodársku a sociálnu situáciu v krajine

➤ Možno konštatovať, že súčasná vládna garnitúra i predsedníčka vlády

- chápe našu výzvu a podporuje princíp spoločného aktívneho dialógu
- vzájomnej koordinácie a súčinnosti pri uplatňovaní opatrení na všetkých úrovniach verejnej správy

**KOMUNÁLNY manažment 2010,
23. september 2010, Piešťany**

Záver:

Spoločné problémy – Spoločné riešenia

Ďakujem za pozornosť

Únia miest Slovenska
umosr@gtinet.sk

